

ЦИВІЛІСТИКА БЕЗ КОРДОНІВ

УДК 347.73

DOI <https://doi.org/10.32782/chc.v058.2025.12>

Гладенюк Тетяна,

здобувачка вищої освіти

Національного університету «Львівська політехніка»

ORCID ID: 0009-0008-5619-6176

Римарчук Римма Миколаївна,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільного права та процесу

Національного університету «Львівська політехніка»

ORCID ID: 0000-0002-4411-6860

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Теперішній розвиток ІТ радикально перетворює принципи організації роботи державних органів, зокрема й судової гілки влади. Одним з центральних напрямків судової реформи в Україні є цифровізація, яка має на меті забезпечити прозорість, швидкість, доступність та результативність правосуддя. Однак впровадження цифрових технологій у царину цивільного судочинства супроводжується певними труднощами.

Не дивлячись на введення Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, підсистеми «Електронний суд» та нормативного регулювання електронного документообігу, на практиці фіксуються проблеми з їхньою повноцінною реалізацією. В тому числі, це стосується нестабільної роботи систем, неоднакового технічного обладнання судів, відсутності конкретних стандартів, недостатнього рівня цифрової обізнаності учасників судового процесу, а також потреби у чіткому правовому врегулюванні окремих процедур.

В умовах воєнного стану та обмеженого доступу до фізичної присутності в суді актуальність проблеми лише зростає. Саме тому виникає необхідність в комплексному дослідженні стану цифрової трансформації цивільного процесу, баченні її сильних і слабких сторін, а також удосконалення відповідних механізмів із врахуванням міжнародного досвіду та сучасних технологічних можливостей.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Діджиталізація цивільного процесу в Україні викли-

кає стрімкий інтерес у колі науковців та практиків, що вивчають наслідки впровадження цифрових систем у судову гілку влади. Велика кількість наукових робіт присвячена технічним викликам, з якими стикаються суди на регіональному рівні. Виявилось, що інфраструктурне забезпечення не завжди відповідає вимогам стабільної роботи електронних платформ, а фінансування на оновлення техніки не є достатнім у деяких судових установах. Серйозною перешкодою є також відсутність єдиного стандарту обробки цифрових документів, що ускладнює взаємодію різних систем.

Це питання у своїх наукових працях досліджували такі українські вчені як В. Буткевич, О. Погрібний, О. Сушко, Ю. Кізюн, І. Бенедисюк, В. Загородній, М. Козаченко, А. Пилипчук, Д. Іванов

Постановка завдання – дослідити процес цифровізації цивільного судочинства в Україні, проаналізувати його основні етапи, проблеми та перспективи розвитку. Та визначити шляхи вдосконалення цифрового судочинства в Україні з урахуванням міжнародного досвіду, а також запропонувати рекомендації щодо покращення правового регулювання та забезпечення ефективної взаємодії всіх учасників судового процесу в умовах цифрової трансформації.

Виклад основного матеріалу. Цифровізація цивільного процесу в Україні є невід’ємною складовою загальної цифрової трансформації держави. Її мета – модернізація органів публічної влади, підвищення ефективності адміністратив-

них та судових процедур, а також забезпечення зручності та доступності для громадян. В умовах глобальної цифрової революції всі сфери діяльності, включно з судочинством, зазнають інтеграції новітніх інформаційних технологій. Це дає змогу значно поліпшити ефективність правосуддя, зменшити бюрократичні перепони та збільшити рівень доступу громадян до судових послуг.

Одним із основних завдань цифровізації цивільного процесу є перехід до електронного судочинства. Це передбачає використання інформаційних технологій для подачі позовних заяв, обміну документами, проведення судових засідань та доступу до судових рішень. Цей процес супроводжується глибокими змінами в організації та веденні судових справ. Електронні системи дозволяють оптимізувати роботу судів, знизити навантаження на суддів та канцелярії, а також створити більш прозору та доступну для громадян систему правосуддя.

Отже, як вказує А. Коршун електронне правосуддя це система сервісів за допомогою яких учасники судового процесу мають доступ до процесуальної інформації та мають можливість комунікувати між собою [1, с. 23].

Цифровізація цивільного процесу також вимагає адаптації суддів, адвокатів та інших учасників процесу до нових технологій. Необхідне вдосконалення законодавства та створення належних умов для безпеки даних і захисту персональних відомостей, що передаються електронними каналами. Важливо, що цифровізація не лише підвищує ефективність роботи судових органів, але й зменшує витрати на ведення судових справ. Значно скорочується використання паперових носіїв, а документообіг стає більш оперативним і прозорим.

Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС) є ключовим елементом цифрової трансформації судової системи України. Вона була створена з метою централізації інформації про судові справи, автоматизації управлінських процесів та забезпечення ефективної взаємодії між судом та учасниками процесу. ЄСІТС містить декілька підсистем, що дозволяють здійснювати автоматизований розподіл справ між суддями, формувати судові рішення та документи, зберігати електронні матеріали справ, а також взаємодіяти з іншими державними реєстрами та системами.

Основними функціями ЄСІТС є електронний документообіг, автоматизоване керування процесами в суді, а також можливість подачі позовних заяв та інших документів через Інтернет. Ця система дозволяє значно скоротити час розгляду

справ, знизити ризик людських помилок, а також зменшити паперову бюрократію. Важливою перевагою ЄCITC є те, що вона забезпечує доступ до судових документів через Інтернет, що робить судовий процес більш прозорим і зручним для учасників.

Згідно з приписами ЦПК України, надсилання до електронного кабінету – один з належних варіантів сповіщення учасників про дату, місце проведення судового розгляду та його наслідки [2].

Саме таким чином розвивається судова практика. Зокрема, у постанові Верховного Суду від 18 квітня 2022 року у справі № 750/3275/21 (провадження № 61-21072св21) Верховний Суд висловив правову позицію, згідно з якою довідка про доставлення документа в електронній формі до «Електронного кабінету», що міститься у матеріалах справи, є прийнятним доказом, що засвідчує вручення судового рішення [3].

Електронний суд є ще однією важливою складовою цифровізації цивільного процесу в Україні. З його допомогою учасники судового процесу мають можливість подавати позови, заяви, інші документи, а також отримувати доступ до судових матеріалів та рішень через Інтернет. Значною перевагою є також можливість проведення судових засідань в режимі відеоконференцій, що стало особливо актуальним під час пандемії COVID-19.

Ці системи мають глибоке законодавче підґрунтя, яке міститься у Законі України № 3200–ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов’язкової реєстрації та використання електронних кабінетів у Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі» [4].

Функціонал електронного суду включає декілька основних напрямів. По-перше, подання документів у електронному вигляді значно спрощує процес подачі позовних заяв і зменшує час на обробку документів. По-друге, електронний суд надає доступ до судових матеріалів у режимі онлайн, що дозволяє учасникам процесу в будь-який час ознайомлюватися з ходом справи. По-третє, він автоматизує процеси формування та направлення документів, таких як виклики, запити, рішення тощо.

М. Зубашков вважає, що електронне правосуддя має використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології та електронні засоби у процесі здійснення судочинства та прийняття судових рішень [5, с. 169].

Ефективність електронного суду полягає в його здатності значно зменшити час, необхідний для розгляду справ, автоматизувати частину рутинних

операцій, знизити ризик помилок, пов'язаних із людським фактором, і забезпечити більшу зручність для громадян, які можуть подавати документи та отримувати судові рішення без необхідності фізично відвідувати суди. Це особливо важливо для людей, що проживають у віддалених районах, де доступ до судів може бути обмежений. Ефективність електронного суду полягає в його здатності значно зменшити час, необхідний для розгляду справ, автоматизувати частину рутинних операцій, знизити ризик помилок, пов'язаних із людським фактором, і забезпечити більшу зручність для громадян, які можуть подавати документи та отримувати судові рішення без необхідності фізично відвідувати суди. Це особливо важливо для людей, що проживають у віддалених районах, де доступ до судів може бути обмежений.

Незважаючи на численні переваги, впровадження цифрових технологій у цивільний процес стикається з низкою проблем, що пов'язані з технічними, організаційними та безпековими аспектами.

Технічні проблеми включають недостатнє оснащення деяких судів сучасною комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням, що перешкоджає повноцінному використанню ЄСІТС та електронного суду. У багатьох випадках старе обладнання не здатне підтримувати стабільну роботу нових систем, що призводить до збоїв і затримок у розгляді справ. Також є проблеми з підключенням до Інтернету в віддалених або сільських районах, що обмежує доступність електронних судових послуг для громадян.

Безпекові проблеми є однією з найбільших перешкод для успішної реалізації цифрового судочинства. Оскільки система обробляє великий обсяг конфіденційної інформації, забезпечення її захисту є критично важливим. Ризик кіберзагроз, таких як хакерські атаки або витік даних, є значним і потребує впровадження високих стандартів кібербезпеки. Для цього необхідно постійно оновлювати системи захисту даних, навчати працівників судів правилам інформаційної безпеки та забезпечувати відповідність міжнародним стандартам захисту даних.

Воєнний стан в Україні значно вплинув на всі сфери життєдіяльності, в тому числі на судову систему. У зв'язку з обмеженнями на фізичну присутність в суді, необхідністю адаптації до нових умов і забезпечення безпеки правосуддя, цифровізація цивільного процесу стала важливою складовою судової реформи в умовах війни. Цифрові технології, які до цього часу поступово впрова-

джувалися в систему судочинства, в умовах війни отримали нове значення, оскільки стали необхідними для забезпечення ефективного доступу до правосуддя в умовах обмеження фізичного доступу до судів.

Найбільшою перепорою для цифровізації судового процесу під час воєнного стану постають технічні негаразди. Руйнування інфраструктури, ускладнений доступ до електронних ресурсів у деяких областях, перебої з електропостачанням чи слабке інтернет-з'єднання стають серйозними перешкодами для нормальної діяльності електронного судочинства. Різні регіони України мають різні рівні розвитку IT-інфраструктури, що створює нерівномірний доступ до онлайн-сервісів. Окрім того, чимало судів зіштовхуються з проблемою застарілого обладнання та нестачі технічної підтримки для ефективної роботи цифрових систем.

Отже як зауважує Л. Ніколенко, існує значний ризик втратити важливу інформацію, якщо суд не має належного технічного оснащення, необхідно забезпечити взаємозв'язок та уніфікацію електронного документообігу в судах з іншими електронними державними системами. Також для функціонування електронного правосуддя важливо забезпечити баланс між можливостями доступу до інформації про учасників процесу, їх процесуальний статус і дотриманням прав та свобод людини і громадянина [6, с. 341].

Кадрове питання є ще одним важливим викликом. Багато фахівців, відповідальних за впровадження та обслуговування цифрових технологій у судовій системі, можуть бути мобілізовані, що призводить до дефіциту кваліфікованих спеціалістів.

Нарешті, питання кібербезпеки набуває ще більшої актуальності в контексті війни. Зростання використання цифрових платформ та онлайн-сервісів відкриває нові можливості для кіберзагроз, таких як хакерські атаки чи витік конфіденційної інформації. Зараз, коли суди та органи державної влади працюють з більшим обсягом важливих даних та інформації, забезпечення безпеки електронних систем стає надзвичайно важливим для захисту прав учасників судових процесів.

Цифрові сервіси стали незамінними для забезпечення доступу до правосуддя для внутрішньо переміщених осіб та військовослужбовців, коли фізична відсутність чи переїзд в інші регіони ускладнюють процес подання позовів та участі в судових засіданнях.

Для внутрішньо переміщених осіб, котрі через війну вимушені покинути свої домівки, електро-

нні платформи стали єдиним реальним способом доступу до правосуддя. За допомогою електронного судочинства вони можуть подавати позови, мати доступ до судових рішень, а також брати участь у слуханнях через відеоконференції без потреби фізично з'являтися в суді. Це забезпечує більшу мобільність та зручність для осіб, які опинилися у складних умовах.

Військовослужбовці, що знаходяться в зонах бойових дій, можуть користуватися електронними сервісами для подання заяв, отримання інформації про хід справи та участі в судових засіданнях без відриву від виконання своїх обов'язків. Це особливо важливо, коли фізична присутність у суді є неможливою через обставини.

Цифрові сервіси також дозволяють зменшити витрати часу та грошей, оскільки громадяни можуть дистанційно взаємодіяти з судовими органами, що важливо в умовах економічної та соціальної нестабільності, викликаній війною. 19 серпня 2022 року набув чинності Закон «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» стосовно додаткових шляхів інформування про судові справи та проведення зборів суддів в умовах воєнного чи надзвичайного стану» від 27 липня 2022 р. № 2461–ІХ [7]. Значущим положенням є те, що судові рішення, засідання та інформація щодо справ, які розглядає суд, є відкритими, за винятком ситуацій, визначених законодавством. Ніхто не може бути позбавлений можливості отримати усно або письмово інформацію про результати розгляду власної судової справи. Кожна особа має право вільно ознайомитися із судовим рішенням згідно з порядком, встановленим законом. Відомості про суд, що розглядає справу, сторони спору, суть позову, місце, дату та час судового засідання можуть бути надані через Єдиний державний вебпортал електронних послуг, зокрема й мобільний додаток порталу «Дія».

О. Кузьменко та Г. Складенко слушно вважають, що саме цифрові інструменти дають змогу зробити віртуальними певні процесуальні та судові дії за допомогою використання інформаційно-телекомунікаційних технологій. Водночас найуспішнішим результатом електронного правосуддя в Україні вони вважають наявність забезпечення доступу до судових рішень в електронному форматі [8, с. 374].

Отже, цифровізація судового процесу під час воєнного стану не тільки дозволяє забезпечити безперервність правосуддя, але й значно розширює доступ до нього для тих, хто через певні обставини не може бути фізично присутнім.

Цифровізація цивільного процесу в Україні – це складний та багатогранний процес, що передбачає не тільки технологічні зміни, але й потребує адаптації правового середовища та розвитку інфраструктури. Для успішного впровадження електронного судочинства в Україні необхідно вжити низку заходів, спрямованих на вдосконалення як законодавства, так і технічних та організаційних аспектів. Поряд з труднощами впровадження цього процесу як вважає О. Скович-Павлів, електронне судочинство сприяє поліпшенню доступності правосуддя, забезпеченню ефективності процесів та підвищенню рівня довіри до правосуддя. Позитивними сторонами якого є швидкість і ефективність, економія часу і коштів, зручність, доступність, прозорість ведення судового розгляду [9, с. 211].

Законодавча база є основою для гарантування правових гарантій та регулювання цифрових процесів у судочинстві. Наразі існують деякі прогалини в нормативно-правових актах, які стосуються електронного судочинства. Перш за все, потрібно розширити і більш детально прописати положення, які стосуються використання електронного документообігу, електронних підписів і цифрових доказів. Сучасні законодавчі акти часто не встигають за швидким розвитком технологій, що створює правову невизначеність у випадку використання новітніх інструментів.

Крім того, важливим є вдосконалення правового регулювання в аспекті кібербезпеки. Необхідно забезпечити чітке розмежування прав та обов'язків учасників процесу в умовах використання цифрових технологій, а також підвищити рівень відповідальності за порушення норм безпеки та конфіденційності даних. Особливу увагу слід приділити захисту персональних даних та механізмам їх обробки в електронному вигляді.

Також, у контексті впровадження інституту «електронного суду», важливо внести зміни до Цивільного процесуального кодексу України, чітко визначивши процедури подачі заяв, ведення судових справ та їх розгляду в електронному форматі. Це дозволить узгодити нововведення із загальними процесуальними нормами, забезпечивши правову визначеність у застосуванні цифрових технологій у судовому процесі.

Для того, щоб цифровізація цивільного судочинства стала справді ефективною, необхідно здійснити комплексний розвиток інфраструктури судової системи. Це охоплює як технічне обладнання судів, так і створення національних платформ, що забезпечать централізовану взаємодію всіх учас-

ників процесу через єдину інформаційно-телекомунікаційну систему.

Висновки. Цифровізація є процесом втілення цифрових технологій у всі сфери суспільного життя [10].

Цифровізація цивільного судочинства є дуже важливим кроком уперед на шляху удосконалення правової системи країни. Вона відкриває безліч нових можливостей, забезпечуючи доступ до правосуддя, збільшення ефективності судових процесів, усунення бюрократичних перешкод та зменшення корупційних ризиків. Однак, незважаючи на значні надбання, досягнуті в процесі цифрової трансформації, Україна зіткнулася з серйозними проблемами, які потребують вирішення.

Однією з головних труднощів залишається недостатнє технічне забезпечення судів, відсутність основного стандарту для електронних документів, низький рівень цифрової грамотності серед учасників судового процесу та потреба у вдосконаленні законодавчої бази.

Законодавчі зміни мають стосуватися не лише питань е-підписів, документообігу та цифрових доказів, а й забезпечення кібербезпеки та захисту персональних даних, що набуває особливої актуальності в умовах сьогодення.

Розвиток технічної інфраструктури може стати одним з пріоритетних напрямків державної політики. Якщо будуть належно забезпечуватися суди сучасними технологіями та безперебійним доступом до електронних платформ, то створиться ефективне та безпечне функціонування судочинства. Яке вимагає постійного оновлення та покращення

наявних платформ для забезпечення їхньої стабільної роботи та захисту від кіберзагроз.

Використання міжнародного досвіду, особливо досвіду країн Європейського Союзу та інших розвинених держав, є ключовим етапом для ефективного впровадження цифрових інструментів у систему правосуддя України. Застосування найкращих світових практик дасть змогу уникнути багатьох помилок, з якими стикалися інші країни, та прискорити розвиток правосуддя, доступного для кожного громадянина.

Завдяки цифровізації можна значно підвищити ефективність судочинства, скоротити витрати на адміністративне управління та зробити судову систему більш прозорою та відкритою для суспільства. Зберігаючи вірність принципам справедливості та рівності перед законом, цифровізація цивільного судочинства повинна перетворитися не просто на технологічне досягнення, а на дієвий інструмент, який забезпечить громадянам швидкий, ефективний та справедливий доступ до правосуддя.

Отже, процес цифровізації цивільного судочинства в Україні є необхідним, проте ще незавершеним. Він потребує подальшого вдосконалення законодавства, розвитку технічної інфраструктури, підвищення кваліфікації учасників процесу та активного використання міжнародного досвіду. Лише за умови комплексного підходу до цих завдань можна забезпечити успішну цифрову трансформацію судової системи країни, що, в свою чергу, допоможе побудувати правову систему, здатну ефективно відповідати на виклики сучасності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Коршун А. Розвиток в Україні електронного правосуддя в контексті взаємодії суду та інститутів громадянського суспільства: теоретико-правова характеристика. *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. 2017. Octombrie. С. 20–24.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618–IV. Верховна Рада України : офіційний вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
3. Постанова ВС від 18.04.2022 р. у справі № 750/3275/21 (провадження № 61–21072св21). URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=105325048&red=10000353002f88d0e79f1fb8a6cf6a98d42f8a&d=5>.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів у Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі: Закон України від 29.06.2023 р. № 1618–15. Законодавство України : база даних / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3200-20#Text>.
5. Зубашков М. Проблема співвідношення понять «електронне правосуддя», «електронне судочинство» та «електронний суд» в цивільному процесі України. *Нове українське право*. 2024. Вип. 3. С. 165–172. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2024.3.21>.
6. Ніколенко Л. М. Електронне правосуддя як спосіб підвищення ефективності судового розгляду. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2022. Вип. 71. С. 338–341. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.71.57>.
7. Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо додаткових способів інформування про судові справи та проведення зборів суддів в умовах воєнного чи надзвичайного стану: Закон України від 27.07.2022 р. № 2461–IX. Законодавство України : база даних / Верховна Рада України. URL: <https://precedent.ua/2461-20>.
8. Кузьменко О. В., Склярєнко Г. В. Сучасний стан технічного забезпечення електронного правосуддя в Україні. *Електронне наукове видання «Аналітично порівняльне правознавство»*. 2023. № 3. С. 372–375. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.67>. URL: <http://journalapp.uzhnu.edu.ua/article/view/284807>

9. Сковчиляс-Павлів О. В. Сучасний стан електронного судочинства в Україні. Київський часопис права. 2024. № 1. С. 207–212. DOI <https://doi.org/10.32782/kij/2024.1.29>.
10. Закон України Про Національну програму інформатизації від 1 грудня 2022 року № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20/ed20221201#n32>

Гладенюк Тетяна, Римарчук Римма Миколаївна

Цифровізація цивільного процесу в Україні

У наш час цифровізація охоплює майже всі сфери життя, і правосуддя не є винятком. Україна, як держава, котра прагне до інтеграції у ЄС і покращення продуктивності своїх інституцій, активно впроваджує цифрові технології в судову систему, зокрема у сферу цивільного судочинства. Ця тематика є дуже актуальною, адже від того, наскільки швидко та якісно здійсниться перехід до електронного формату, залежить прозорість розгляду справ і загальний рівень довіри до судової гілки влади.

З появою електронного суду, цифрового документообігу та інших інструментів цифрового судочинства відкриваються нові можливості для оновлення процесу розгляду справ, зменшення паперової тяганини та покращення взаємодії між судом та учасниками провадження. Водночас процес оцифрування супроводжується низкою викликів, пов'язаних із правовим регулюванням, технічною забезпеченістю судової влади та потребою підвищення цифрової обізнаності учасників судових процесів.

У статті розкривається сутність цифрової трансформації цивільного процесу як явища, що поєднує правові, технологічні та організаційні аспекти. Також аналізуються нормативно-правові акти, що регулюють електронне судочинство, враховуючи ЦПК України та інші закони, що створюють осередок для функціонування електронного документообігу, цифрового підпису, онлайн-доступу до матеріалів справ.

Особлива увага приділяється практичним аспектам впровадження цифрових інструментів, як-от Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, підсистема «Електронний суд». А також труднощам, з якими стикаються суди, адвокати та громадяни під час користування цими сервісами. Розбираються як переваги цифровізації: зручність, економія часу, відкритість процесу, так і виклики: технічні збої, недостатня підготовка співробітників, проблеми кібербезпеки.

Крім того, проводяться паралелі між досвідом України з цифровими трансформаціями у судових системах інших країн, що дозволяє побачити ймовірні шляхи вдосконалення. В загальному стаття формулює кроки подальшого розвитку цифрового цивільного процесу в Україні, роблячи акцент на необхідності комплексного підходу.

Цифровізація – це не просто технологічна інновація, а реальна можливість зробити правосуддя ближчим, швидшим та справедливим для кожної людини.

Ключові слова: цифровізація, електронне судочинство, Електронний суд, електронний підпис, судова реформа, інформаційні технології, правосуддя, нормативно-правове регулювання.

Hladyniuk Tetiana, Rymarchuk Rimma

Digitalization of civil procedure in Ukraine

In today's world, digitalization encompasses almost all areas of life, and the judiciary is no exception. Ukraine, as a country striving for integration into the EU and improving the efficiency of its institutions, is actively implementing digital technologies into its judicial system, particularly in the field of civil procedure. This topic is highly relevant, as the speed and quality of the transition to an electronic format will determine the transparency of case hearings and the overall level of trust in the judiciary.

With the advent of electronic courts, digital document management, and other digital justice tools, new opportunities are emerging to modernize the case consideration process, reduce paperwork, and improve interaction between the court and participants in the proceedings. At the same time, the digitization process is accompanied by a number of challenges related to legal regulation, the technical readiness of the judiciary, and the need to enhance digital literacy among participants in judicial processes.

The article reveals the essence of the digital transformation of civil procedure as a phenomenon that combines legal, technological, and organizational aspects. It also analyzes the regulatory legal acts governing electronic justice, considering the Civil Procedural Code of Ukraine and other laws that create the foundation for the functioning of electronic document management, digital signatures, and online access to case materials.

Particular attention is given to the practical aspects of implementing digital tools, such as the Unified Judicial Information and Telecommunications System (UJITS) and the «Electronic Court» subsystem. Additionally, the difficulties faced by courts, lawyers, and citizens when using these services are explored. The article examines both the advantages of digitalization – convenience, time savings, and process transparency: as well as the challenges: technical failures, inadequate staff preparation, and cybersecurity issues.

Furthermore, comparisons are made between Ukraine's experience with digital transformations in the judicial systems of other countries, which provides insight into possible ways of improvement. Overall, the article outlines the steps for further development of digital civil procedure in Ukraine, emphasizing the need for a comprehensive approach.

Digitalization is not just a technological innovation but a real opportunity to make justice closer, faster, and fairer for every individual.

Key words: digitalization, electronic justice, Electronic Court, digital signature, judicial reform, information technologies, justice, regulatory legal framework.

Дата надходження статті: 26.09.2025

Дата прийняття статті: 17.10.2025

Опубліковано: 22.12.2025

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

